

ГАЗЕТИ ПРО "УБІЄННОГО СИМОНА".

Львівське "Діло" збирає все, що сказали різні газети про "убиєнного Симона", як воно само каже.

Само-ж "Діло" попало в дуже неприємну халепу, в таку саму, як і "Кан. Українець". Незадовго перед вбивством Петлюри воно почало було містити проти нього кореспонденції з Парижа про те, що він за польські гроші почав зі своїми прибічниками розвивати в Парижі одинокі українську організацію та видавати свого "Тризуба".

А коли прийшла вістка про вбивство Петлюри, "Діло" вдарилося у слізю і у сварку з Жидами та Москалями, а навіть з українськими газетами, яка й досі не сходить з його шпальт. Одним словом до "Діла" Петлюра до вбивства був польський слуга, а по вбивстві став національний герой.

Занявши становище "як жив — не любив, як умер — затужив", "Діло" нарікає на ті українські газети, які не змінили свого становища до Петлюри після вбивства.

Дуже нарікає воно на волинську газету "Наше Життя", яке, мовляв, колись найбільше стояло до Петлюри, а після його смерті, ані словом про не-го не згадало.

Орган "Української Християнської Організації", правильніше — гетьманської, "Нова Зоря", каже, що Петлюра був повною нулею, він не репрезентував української національної ідеї.

"Петлюра в деяких моментах обсягло зовсім посплунув на класичну державну самостійність і суверенітет, одначе він не був її творцем, але новим покликанням, ані власним проповідником, а що найважливіше — практично шкодив їй, дискредитував її, а навіть заперечував її. Він був одним із головних ірраціоналістів української державності. Що після всього того Петлюра кинувся в обійми Польщі — це було злочинним наслідком тої політичної безглуздя. Віра його, що Польща хоче і зможе утворити й протегувати українську незалежність, свідчить тільки про безмежну політичну наївність і історичну ігноранцію".

Так зводить Петлюру до нуля гетьманська "Нова Зоря".

Цікаво також розглядає Петлюру, як "історичну постать", львівська "Рада", "політичний орган незалежної думки", що стоїть близько до УНДО. Він пише:

"Петлюра робив дуже важку політичну помилку, але оскільки не лиш часом покликанням, але й своєю такою ж нашою історією. Для українського громадянства Галичини та всіх західно-українських земель Петлюра став політичним трупом з хвелею, коли він

розійшовся з Галицькою Армією та допитався до паризької угоди 1920 р., в якій зрівняв західно-українських земель на користь Польщі. За це і утїдає він в історію з іменем "Одязного", під яким був в ній дотепер записаний одиницький км. Святило, син Володимира Великого, що під прапорами свого тестя Болеслава Хороброго навів перший раз в нашій історії польські полчища на Київ, платили — подібно як Петлюра — за допомогу Польщі західно українськими землями (червоними городами)".

"Діло" дуже сердиться на "Раду" за цей "непутящий вибрик", хоч само каже, що "без сумніву, пок. Петлюра робив важкі політичні помилки, а найбільшою з них варшавська угода", а другою найбільшою помилкою є те, що він "розійшовся з Галицькою Армією". Але коли отак лічицею перечисляти гріхи кожного народно-дідича, то прийдесть свистати в комин. Таке закінчення можна вивести з писанини "Діла".

Польські генерали є крашій думки про Петлюру, чим, наприклад, львівська "Рада", або "Нова Зоря".

В "Ділі" з 8. червня читаємо, що 3. червня у Варшаві на панасху над Симоном прибула делегація від польського військового міністерства та генерального штабу в особах: шефа генерального штабу ген. Бургард-Буркацького, полк. ген. шт. Мацеша, підполк. князя Кієвського (кол. зв'язковий) при штабі гол. отамана) і ин. Від міністерства закордонних справ був присутній директор східного департаменту Ю. Лукасевич і радн. М. Шумляковський, з видніших польських діячів були: п.п. Юзефовіч, Стемпковський, Голуф, адвокат Шуманський, Мелковський і ин.

З цього бачимо, що польський генеральний штаб, міністерство закордонних справ та поміщик Стемпковський і інші краше оцінюють "історичне значення" Петлюри, як деякі українці, от хоч би більшовики.

Дивно тільки, як найширші українські патріоти сходяться в думках з польським генеральним штабом та міністерством закордонних справ.

Як одні так і другі тужать за Польщею з 1772 року. Тому й всі вони в унісон плачуть за Петлюрою так рівно:

Газетяр.

До безчисленних нелюдських засудів кішневського воєнного суду долучається ще один. В останніх днях відбувся там процес проти 12 селян за те, що вони ніби належали до терористичної організації. 12 обжалованих засуджено на кару від 6 місяців до 6 років в'язниці.

ВИБОРИ ДО ПОВІТОВИХ РАД.

Зараз по виборах до парламенту назначив генерал Авереску вибори до Повітових Рад. Щоби забезпечити за собою більшість в радах, правитель-ство користувалося тими самими методами, що й при попередніх виборах. Жандарми й агенти сигуранції роздавали селянам готові карти, а від селян по виборах ждали на доказ того, що вони ті карти дійсно кинули до урни, чистих виборчих карток. Села, що відомі з ворожого настрою до правительства, у виборах зовсім не могли брати участі, бо адміністраційні власті "констатували в них заразливий недуг". Опозиційний ліст в багатьох місцевостях не допущено зовсім.

ДУХ ЧАСУ.

Характеристичним про дух часу на Буковині є письмо одного Румуна в "Глазубу Буківині", в якому він нападає на другого Румуна з громади Глибока за те, що той, хоча сам з румунської національності, стоїть "по стороні зрадників

румунської справи, бо жадає для Русинів (Українців) в Галичській руській (українській) школі. Чи може бути можливою більша подіясть і зазіснення" — питає той кореспондент.

УКР. СЕЛЯНСТВО ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ РУМУНІЗАЦІЇ ШКОЛИ.

Селяне 30 українських громад подали при кінці минулого року до найвищого суду в Букарешті скаргу на міністерство освіти, котре рішило було, що викладовою мовою в народних школах тих громад має бути румунська мова, а не українська, якої жадали селяне. Румунський суд навіть не розглядав справи, але відкинув покликувальні на деякі формальності скарги, бо адвокат, що вносив скаргу, не представив повноважень. Як повідомляють селянські дописувачі до української селянської преси, селяне тих сіл вже не думають більше вносити скарг; бо страляти всьому надію, на справедливість боярського суду, а думають революційним шляхом добиватися своїх прав.

ВІСТІ З ПІДКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

"ПОВОДЯТЬСЯ З НАРОДОМ, ЯК З АФРИКАНСКИМИ ЗВІРЯМИ".

Таких слів ужив комуністичний посол із Підкарпаття О. Гатів в чеських парламентах для характеристики чеського правління на Підкарпатських Українцях. Для підтвердження цього він навіть той факт, що на Підкарпатську Україну, по словам бушового губернатора Жатковича, висилає чеська буржуазія саме цих 10 відсотків чеських урядовців, які є корупційні і нездібні до служби. Ці урядовці опинившись на Підкарпатті стають катками українського народу і диктаторами доки за спроневерення державного гроша не опиняться в тюрмі.

З того шумовиння виростає якраз фашизм, що раз у раз провокує працюючу масу. Тут навів посол Гатів останні криваві події в Ужгороді, де група чеських урядовців-фашистів спровокувала з робітниками бійку, в наслідок чого було багато робітників ранених, багато арештованих, яких страшно на поліції збито. Фашистів поліція взяла в оборону і нікого з них не арештувала. Закінчив свою промову комуністичний посол тим, що час недалекий, як на Підкарпатті роз-

палає вогонь революції і змете чеських окупантів.

КРАДУТЬ ЯК КРУКИ!

Нема такої днини, щоби преса з Підкарпаття не принесла нотатки про крадіжки державних грошей чеськими урядовцями.

З каси лісного уряду в Ясіно здефравдував окружний лісничий Віктор Мікшіч 131,519 чеських корон. Мікшіч є передче крав великі суми на посадах в Ужгороді, в Берегові і в Буштині, але тому, що був добрим чеським патріотом, не спав йому за те ні вождь з голови, лише переносили його на інші посади.

150 тисяч ч.к. вкрав офіцер Чех, управитель мукачівської військової шпиталі.

180 тисяч ч.к. вкрав урядовець окружного уряду в Берегові, також Чех — Козлер.

130 тисяч ч.к. загубив (?) по-верну йому суму, власність жандармського управління — редактор "Підкарпатських Глазуб", погромницького чеського органу в Ужгороді.

Про підкупства, хабарі і т.д. чеських урядовців вже і не згадувати.

Не забувайте про пресовий фонд наших часописів.

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА БУДОВІ У.Р.Д. В ТОРНТО, ОНТ.

Робітники з Дітроїт, Міч. і Віндзор, Онт. допомагають бідні Укр. Р.б. Дому в Торонто.

Відділ ТУРФДім в Торонто, Онт., в порозумінні з відділом У.С.Р.П.А. влаштували спільно масовий мітинг і концерт в Дітроїт 30. травня на користь будови Укр. Р.б. Дому в Торонто, Онт.

Мітинг відбувся поплудні. Тов. Ів. Стефанський промовляв про завдання українського робітництва на американському континенті під теперішню пору, вказуючи рівночасно на значення робітничих домів, як засредств притягнення до організації і освідомлення широких мас робітництва та виконання робітничої мислі.

Зокрема пояснив він умовини, в яких приходить працювати українським робітникам організації в Торонто. Відділи Компартії, ТУРФДім, Пров. Ком. ТУРФДім, Р.П.Т., Р.б. Об. Ліга, Драм.-Спів. Гурток, Діточа Школа, Діточа Мандолінова Оркестра і Школа Укр. Танків містяться в трох лінійних і задухних кімнатах на четвертому поверсі зовсім непригідного, старого і брудного будинку. Зважаючи на обставини і роботу, яку приходиться виконувати цим організаціям, сівдоміш частина робітництва в Торонто постановила доложити всіх зусиль, щоб побудувати свою власну хату. Розуміється, торонтські робітники самі потрібної суми грошей на будову Р.б. Дому зложити не можуть і тому звертаються до всіх робітничих організацій поза Торонтом з просьбою прийти їм з фінансовою допомогою.

По промові тов. Стефанського слідують товариш жертвували на будову Укр. Р.б. Дому в Торонто:

М. Касін \$15.00;
по \$10.00:
Г. Голінатий, Г. Добрянський, М. Голінатий, Ф. Олсон;

по \$5.00:
І. Станіславський, Д. Киянов, Ф. Осалчук, І. Тонца, А. Пастернак, Д. Пшенічний, К. Карабін, І. Моранський, І. Биньковський, Т. Митрик, С. Слон, І. Ковальчук, П. Д. Гішка, М. Кратик, І. Дмитрик, А. Прохорин, Е. Ковальчук, І. Ліхач і В. Нікшичук;

по \$2.00:
З. Крупельницька, В. Охрим, А. Киди, Н. Малий, Н. Пасайко, І. Гнат, Федорин, В. Пастернак, Ю. Петрик, С. Медуня, П. Трачневський, І. Нікорак, В. Донган, І. Кузельський, І. Козаревський, В. Шебчук і Г. Залюбовський;

по \$1.00:
І. Милькович, С. Рудковський, М. Добровольський, І. Богущий, О. О. Салчук, С. Копчик, І. Тимків і чотирох людей, які не подали своїх назв.

Окремо на руки тов. Стефанського зложив т. М. Касін \$50.00.

З власної колекції прибуло \$10.60. На мітинг декларували ще на будову Укр. Р.б. Дому в Торонто слідуючі товариші:

Ф. Олсон \$15.00, В. Петрушка \$10.00, В. Зазулак \$5.00.

Поза збіркою на вище згаданий мітинг, дитроїтські товариші збирали на рестіоні книжковий датки над слідуючих:

П. Касін \$25.00, М. Голінатий \$10.00, М. Лещинський \$10.00.

по \$5.00:
М. Дмитрик, І. Станіславський, Ф. Осалчук, Д. Гашин, Т. Коваль і П. Ринко;

по \$3.00:
Н. Матвійко, Т. Стах і І. Татарчук;

по \$2.00:
І. Тимошенко, П. П. Т. Кішлюк, Ф. Карабін, І. Н. В. Донган, Ю. Равин, І. Кузельський, М. Марків, І. Ганчар, О. Кобилевський, О. Карман, В. Гусак, В. Петрушка і В. Танюк;

по \$1.00:
І. Файчук, С. Бережанський, І. Семків, С. М. А. Савула, М. Антонович, Г. Залюбовський, Т. Височук, А. Кедик, І. Куліш, В. Гнатюк, М. Гвип, Я. Козлюк, Т. Копчик, І. Скрипник, Т. Кундель, І. Палайний, Н. Остафійчук, Т. Коваль, Р. Куріло, І. Яблонський, Г. Онішук, П. Провальний, С. Олішник, І. Гуцул, М. Максимонько, Г. Кузельський, І. Т. Митрик;

по 50 центів:
Н. Матвійко, П. Данилюк, Т. Палащук, М. Орішук, Д. С. Коваль, П. Гердаль, М. Прич, Г. Гектор і П. Пилель;

по 25 центів:
П. Семель, М. Шолох, П. Іванюк, П. Юргаль, В. Фенюк, О. Зелінський, Н. Юргаль, О. Гашин і Б. Вронський.

Вечером того-ж дня в годині 8-ї почався концерт. Ває перед 8-ю годинною сая була переповнена так, що кожне місце, де лише можна було сісти або стати, було заняте гостями.

В концерті взяли участь товаришки Л. Попович, широко звісна українському робітництву в Америці співачка-артистка, Діточа Мандолінова Оркестра, і Діточа Група Танцівників з Торонто.

Всі учасники концерту за кожним виступом були нагороджували щедрим оплесками. З найбільшим успіхом виконували товаришки Л. Попович, котра своїми піснями чарувала присутніх і молоді танцюристи, під проводом т. І. Грекул, котрі кожний танок, як Катерину, Гопак колом, Аркан, Коломийку, Запорожжя і інші виконали дуже майстерно. З поміж всіх танків, історичні Катерина і Запорожжя найбільш припали до вподоби присутнім гостям. Це можна було судити з дуже гучних і довго-довго тривалих оплесків.

Діточа оркестра теж не остала позадку. Хоч склад її був не цілий, з огляду на кошти подорожі, але кожний кусень, як концертний, так і танковий був відгортав вміло, а два чи три кусні навіть по місцевих.

Підчас павзи в половині концерту т. Стефанський пояснив присутнім, що весь чистий дохід з того концерту призначений є на будову Укр. Р.б. Дому в Торонто, але й діточа оркестра, школа музики і танків. Він також зазначив, що коли присутні зложать музику і танки дітей, котрі хотять, щоб і діти виконувалися в сімейних людях і передали оборону і інтереси робітничої класи, то повинні допомогти їм побудувати світло-ночку робітничу, в якій діти могли-б вчитися. Присутні оплесками і оплесками заявили свою згоду. Відтак відбулася вільна колекція, впродовж якої діти учасників концерту, яка принесла досить поважну суму \$108.99.

Не можна ніяк промовчати дуже широкій гостинності і великій допомогі в улаштуванні концерту дитроїтських товаришів, членів відділу У.С.Р.П.А. Вони не тільки проголосили добре концерт наперед і помагаючи чим могли підчас концерту, але й весь дохід з нього, по відтягненню своїх розкладів, віддали на будову Р.б. Дому в Торонто в сумі \$329.53. Своєю вчинком вони дали наглядний доказ робітничої солідарності і взаємодопомогі, як може бути лише в організованій і свідомій своїй ділі пролетарії.

Комітет будови Укр. Р.б. Дому в Торонто, в імені своїх тутешніх робітничих організацій і школи молоденських пролетарів, засладе оше за посередництва нашого часопису дитроїтським товаришам, з окрема середній товариш прийняв за їх щедру поміч, і не в час, коли їх поміч їх так потрібно і дорога їм. Крім цього висловлює ще листа до дитроїтських товаришів на руки секретаря Відділу У.С.Р.П.А.

Всі гроші з окремих даток, вільних колекцій і концерту, передані дитроїт-

ським товаришам в сумі \$849.87 на руки тов. Стефанського, на цій місці покінчуємо.

КОНЦЕРТ У ВІНДЗОР, ОНТ.

Слідуючого дня по концерті в Дітроїт, то є 31. травня відбувся концерт в Віндзор, Онт., де товариші члени відділу ТУРФДім, димо короткого часу поробили всі відповідні приготування для успішності концерту. Справді, сая в Технічній Школі, яку вони винаймали, дуже надалася на концерт, завдяки її акустичній будові. Всі учасники концерту повеселилися в цій салі. Товаришка Л. Попович вносила захваче своїм голосом уми і серця людей, але тут кожна пісня вливалася з її грудий мов шибетяний соловейка, а гості в салі, наче приковані до крісес, сиділи неперушно. Так і по обличчя їх видно було, що своїми думками перенеслися вони далеко по за буденне життя з гіркими клопатами, далеко з небесками, разом з її дитячо-фізичним голосом... десь в дитині... крашій, осяяний шастем світ. З дитини в романтизм перешли.

В цій салі, справді, можна було добре пізнати силу і красу голосу товаришки Л. Попович.

А молоді товариші... що думаєте, ні в цих ні в тих опинилися?.. Де там. Труд попереднього дня не умутив їх. Лошчик пократів, похолоділо... хлопці і дівчатка повеселилися, бадьюрами стали. Танцювали добре і грали ліпше, як значайно. Отой малій тусі. Маринчук, що любить про корови та середню світу казку говорити, лиш увійшов до салі, оглянувшись: "Тут сая голосна, самі танки і мелодійні кусні грати будемо... то буде файно". Так і сталося. Кожний кусень відгортав так і дився по салі мейдливо... солодко...

Видно, праця тов. Мамчурака, учителя цих дітей, не пішла марно.

В часі перерви в половині концерту т. І. Стефанський виступив з коротенькою промовою, зазначаючи присутнім до зложення лепт на будову Укр. Р.б. Дому в Торонто.

Слідуючі товариші жертвували:

Н. Черніський \$25.00;
по \$10.00:
Ю. Максимонько, Марія Кондрат, П. Чопик, Н. Гавало і Н. Гуцуляк;

С. Кузельський \$6.00;
по \$5.00:
Н. Жежчук, В. Чопик син П. Ол. Парашук, В. Іванюк, М. Максимонько, Ф. Дрозд, Г. Гуменик, І. Струж, М. Іванюк, Спікарський, Д. Мазак, С. О. Гішківський, Олена Івашук, Ол. Трефнівський і Ф. Танчик;

по \$4.00:
Ів. Голубчик \$4.00;
О. Карман \$2.00.

Разом \$162.00, з дрібної колекції \$24.45, а чистий дохід з концерту \$60.99. Всю виндзорську товаришів передали на будову Укр. Р.б. Дому в Торонто \$247.44, що-ось тут покінчуємо.

Товаришам жертвувачам, а з окрема товаришам комітету, що занався приготуваннями для нашого концерту, шлемо товаришський привіт.

За Комітет Будови Укр. Р.б. Дому в Торонто, Онт.

О. Зраздовський,

голова комітету і учасник концерту.

ПОШКУЮ в дуже важкій справі Петра Гарбуза бродом з Онірин, пов. Борівсь, Галичина. Хто-знав-би про него, або він сам, хай зголоситься на адресу:

Petro Zarecky,

737 Cannon St. E.

(81) Hamilton, Ont.

МАЮ ДІЯ РЕНТУ 4 або 2 кімнати з водою і світлом. Кімнати чисті і ясні. Зголошуватися під число 908 Manitoba Ave.

СУЧАСНИЙ МОМЕНТ МІЖНАРОДНОГО РОБІТНИЧОГО РУХУ.

Дарма, що капіталізм в Китаю, Мароко та інших країнах святкує уривчасті перемоги: економічні, політичні й національні труднощі для нього не меншають, а зростають.

Перш за все це позначається небувалим в історії розвитком страйкового руху англійських робітників. Цей факт повинно оцінити не тільки з точки погляду сутички праці з капіталом, що від неї будинок капіталізму тремтить і тріщить і загалом наслідки її виступу в майбутній менші чи більшій руїні, але страйк англійських майнерів, що не припиняється, в теперішній політичний момент стане тем бруксом, що загострить відстані, стійкість та солідарність не тільки англ. робітників, але й робітників усього світу. Про професійні верхи говорити нічого — Томаси, МекДоналди вже свою пісню відспівали, останній страйк дав почин до трагічного кінця генералів ІІ. Інтернаціоналу і повалення їх — це тільки питання часу. Вони розспиналися підчас імперіалістичної війни за капіталістичні інтереси, а це поглинуло їхм сил і силенної кошту, багато сил і

крови робітників і кінець-кінцем робітникам доводиться згоджуватися на зниження своєї заробітної плати та збільшення робочої днини. Це спричинить зміну в свідомості широким робітничим мас.

Але противенства капіталістичних та класових інтересів, що тепер чимраз розвиваються, безперечно викликають у кожного розсудливого робітника бажання визначити, як складуться тепер шанси в англійських майнерів в справі їхньої перемоги над капіталістами та до чого кінець-кінцем ця перемога доведе. Адже в історії робітничого руху, в його боротьбі це все певний етап. Коли тепер зупинитися на теперішній класовій боротьбі, то треба констатувати одно, — що робітничий клас в усіх капіталістичних країнах перебуває в скрутній стані. Вона мусить боротися за соціальні реформи для народу і за своє існування.

Ось факти. У Франції робітничий клас не ставить належного опору наступові капіталістичній майже не було помітно як завод в Рено оголосив локавот 30 тисяч робітників і впровадив з цим. В Німеччині,

Польщі та Італії небувало безробіття, скрутний фінансовий стан. За таких умов робітничий клас надно важко подавати матеріальну допомогу англійським майнерам та виявляти солідарність, а селянство мало не в усіх країнах неосвічене й відстає. Тільки робітники С.С.Р.П. вільно виявляють свою солідарність і, не зважаючи на свою бідність, можуть подавати хоч і невеличку матеріальну допомогу англійським робітникам. Але робітників в С.С.Р.П. мало, а селянство надно відстає і клясею не реагує на теперішні події в міжнародній робітничій русі. В інших країнах селянство ставиться таксамо до цього питання. Інтернаціонально лишається тільки робітничий клас і, незважаючи на порівняно незначну допомогу, що її одержують англійські майнери, боротьба точиться далі і спричиняє капіталістам значну шкоду.

Однак, не зважаючи на незначну з боку робітників С.С.Р.П. підтримку англійським майнерам, — а проте ця допомога далеко більша, ніж від робітників кожної іншої країни, — англійська буржуазія не сказано люте з приводу цієї допомоги. Ні на одну клясу, ні на один уряд англійська буржуазія так шалено не люте, як на радянських пролетарів. Це й зрозуміло, бо крім без-

посередньої боротьби та убит-ків, що їх зазнає буржуазія, страйк англійських майнерів надно глибоко підірває економічну підвалину капіталізму та зовнішнього ринку тим, що переміщує ринки різних капіталістичних країн. Англійська промисловість і торг замирає і на їхнє місце стають капіталістичні крамарі інших країн. От що більше спричиняється до лютої англійської буржуазії з приводу братерської допомоги англійським майнерам.

Перемога над кольоніями ні в яким разі ще не свідчить про те, що вони замирають. Навіть біогвардійські газети "Последние Новости" та "Руд" — описуючи перемоги в Китаю і, особливо над Мароком, пишуть, що після воєнних труднощів економічні, господарські та фінансові труднощі цих раз зростають. Крім того, повстання в кольоніях не ліквідовано остаточно і тепер утворився там такий стан, що неозброєному Європейцеві в африканських кольоніях майже неможливо показатися, в Мароко партизанські загони ще серйозно погрожують переможцям, Китай також буває, одне за другим вибухають селянські повстання і організуються "червоні списи" та інші партизанські загони, робітничі й селянські організації. Неспокойно і

в Єгипті. Туреччина ніколи не погодиться з пануванням Англії та Франції, що силкуються забрати під свій вплив найбільші місцевості в країні.

Словом, кольоніально-національне питання не тільки не пошулося ні на одну йоту в своїм розв'язанні вперед для мирного співжиття з капіталістичними урядами, але, навпаки, розвиваються конфлікти за конфліктами, стан ускладняється і нема ніякої певності, що завтра, або після завтра в якимсь кінці світа, а може і в багатьох, не відбудеться знову національно-революційний рух.